

Vršovice 26.9.2010

Pozdrav: Milé sestry a milí bratři, milí přátelé, vítám vás na našich společných bohoslužbách a zdravím vás apoštolským pozdravem: Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen.

Píseň: 161 sl.1 Tebe, Bože, chválíme

Introit: Ty jsi, Hospodine, spravedlivý, přímý ve svých soudech. Nalož se svým služebníkem podle svého milosrdenství. Ž 119,137.124

Píseň: 36

Modlitba: Pane Bože, přicházíme zprostřed světa, kterému nerozumíme a kterého se lekáme. Nelíbí se nám, jak to kolem nás chodí, nelíbí se nám, že ti odlišní a slabí jsou vytěsňováni.

Chtěli bychom Ti dnes poděkovat za všechny ty, kteří se snaží o život, který otevírá naději pro člověka.

Především Ti chceme poděkovat za to, že jsi poslal svého Syna, Ježíše Krista. Děkujeme, že v evangeliu kříže a vzkříšení se smíme dozvídat, že tu skutečně je život, který stojí za to žít. Že všichni ti, kdo se o něj snaží, mají před Tvou tváří budoucnost. Že ji mají i ti, kdo jsou zoufalí a odkázaní na pomoc druhých.

Pane, děkujeme Ti za Tvé království, které se v Tvém vzkříšeném Synu prolamuje do tohoto světa. Amen.

Slovo dětem:

Píseň ze Svítá: S135

Čtení: Ž 73,1-26

Píseň: 452

Text: Lk 16,19-31

Haleluja. Vy, kdo se bojíte Hospodina, doufejte v Hospodina, je vám pomocí a štítem. Haleluja. Ž 115,11

Podobenství, které sme slyšeli z Lukášova evangelia, zřetelně navazuje na příběhy, které se vyprávěly nejen v Judsku. I z Egypta se zachoval příběh, ve kterém otec nabádá svého syna, aby ho při pohřbu bohatě vybavil na cestu do říše smrti. Syn, vtělený bůh Osiris, mu však ukáže, že nejde o to, jak se hmotně zajistí, ale o to, jak žil. Tak spravedlivý chudák bude mít místo v blízkosti boha Osirise, ale nespravedlivý boháč

bude trpět. I v židovských příbězích, které se dochovaly, se řeší tento problém - nespravedlivý boháč měl bohatý pohřeb a spravedlivý rabín chudý. Co s tím, jak se s tím vyrovnat? A bylo to prostě tím, že ten boháč jednou udělal (více méně omylem) dobrý skutek. Rabín si zase jednou špatně uvázal modlitení řemínky - proto ten chudý pohřeb. Ale pak už se to pěkně obrátilo zcela podle obrazu našeho podobenství.

Když známe tyto příběhy, které zjevně kolovaly v nějaké podobě v každé kultuře, zarazí nás, že Ježíš vlastně zcela pominul hodnocení chování účastníků. Všimněme si, že i v rozhovoru boháče s Abrahamem nezaznívá: „Ty jsi nepomohl Lazarovi na zemi, nemůžeš tedy požadovat pomoc tady“. Ježíš říká Abrahamovými ústy: „To, na co jsi vsadil to sis už užil. Lazar si užil věci špatné. A tak je tady utěšován.“

Lekáme se této odpovědi. O co tu Ježíšovi vlastně jde? Člověk měl vždy tendenci odmítnout tento obraz, který nám nabízí Ježíšovo podobenství. Co je tomu chudákovi Lazarovi platné, že po smrti spočinul v náruči Abrahamově. Nejsme schopni unést to napětí, o kterém mluví i žalmista. Naše srdce je roztrpčené, jítří se naše ledví, řečeno se žalmistou. A proto nechceme nic slyšet o věčném životě, že tam to bude jinak. Že se tam všechny nerovnosti mezi lidmi napraví. Je potřeba měnit věci tady a teď, je potřeba narušovat jakési status quo, které si stanovili ti, kterým to vyhovuje. Jestli něco odvádí pozornost od řešení problémů člověka, je to špatně.

A tak vznikla kritika náboženství, které skutečně zneužívalo - a často zneužívá - své moci nad člověkem s cílem udržovat věci tak, jak jsou. A začaly lidské sy o lepším světě tady a teď, jak je za všechny vyjádřil v první polovině 19. století básník Heinrich Heine:

*Já nový zpěv, já lepší zpěv,
ó přátelé, pro vás složím!
My ubytujem se už na zemi
v hotovém království božím.*

*My na zemi zdejší chcem šťastni být,
a nechcem už strádat v muce;
ať neprožere nám líný břich,
co získaly pilné ruce.*

Roste zde dole chleba dost

*pro všechny děti zdejší,
a růže a mysrta, krása, slast,
též hrášky nejčukrovatější.*

*Ba, cukrové hrášky pro všechny,
jak jenom lusky puknou!
V nebi at' se pak andělé
s vrabčáky slétnou a shluknou.*

Naděje pro Lazara, který nezapadá do toho vládnoucího systému, Lazara, který zůstává za vraty a může jen toužit po tom, co padá ze stolu při hostinách boháče.

A my můžeme naslouchat všem lidským snahám o vybudování něčeho lepšího, onoho království Boží na zemi, jak o něm snil Heinrich Heine. Tužbám, že člověk se dokáže změnit a dokáže překonat sobectví a odcizení. Nasloucháme a rozhlížíme se a zjišťujeme, že se to nedaří. Že se asi v něčem stal omyl. Vzali jsme vše do své ruky, vynechali jsme ten výhled do budoucnosti, který v tom Ježíšově podobenství tak dráždí, a budujeme cosi tady a teď, cosi, co má jasná pravidla a strukturu. A najednou se objevují lidé, kteří se do těchto pravidel nevejdou a my je raději chceme vyhnat, aby nenarušovali ten náš sen. Novou společnost, která má vlastní božstva. U katolického teologa Hanse Künga jsem narazil na termín, který vznikl v Americe a který definuje naši kulturu - „sex, auto a kariéra - svatá trojice pro přizpůsobivé“. A kdo se nepřizpůsobí, zůstává za branou. A není to jenom třetí svět. Nemusíme chodit daleko, abychom se setkali s projektem sběrného tábora pro bezdomovce na kraji Prahy, protože je nepříjemné se na ně dívat. Nemusíme chodit daleko, abychom se setkali s odporem k alternativní kultuře, k alternativnímu způsobu života. Je smutné, že alternativním se vlastně nazývá něco, co je obyčejným životem. Alternativním se stává ten, kdo nepodléhá tlaku všech reklam, kdo nechce ze svých dětí vytvořit výkonné stroje, aby měli šanci na dobrou kariéru. Alternativním životem je angažovanost v neziskových organizacích, prostá pomoc druhým lidem. Vnímání druhého člověka. Alternativní je být skutečně člověkem.

Najednou se ukazuje, že právě o tom mluví Ježíš. Jeho podobenství nemluví o napravení pozemských nespravedlností kdesi v nebi, ale klade zcela zásadní otázku, jaký život má smysl žít. Na co v životě vsadit. Proto je

hlavním aktérem podobenství právě ten boháč, proto se máme ptát, co se tu dělo špatně. A najednou se ukazuje, že Ježíš kritizuje právě to, proti čemu se snaží vzbouřit člověk a nějak se mu to nedaří. Ukazuje se, že ani odmítání náboženství se lidský život nenaplní - neodpoví na otázky, které si klademe. A tak jsme se pro změnu otevřeli všemu a hledáme. Hledáme, často zmateně a ve všech možných koutech a zákoutích. Hledáme sebe sama i druhého člověka a to vše pod velikým tlakem lidského systému, který využívá všech svých možností, aby nám určil žebříček hodnot. A do toho zaznívá zoufalá prosba boháče z Ježíšova podobenství: „Prosím tě tedy, otče, pošli je do mého rodného domu, neboť mám pět bratrů, ať je varuje, aby také oni nepřišli do tohoto místa muk.“ V tuto chvíli bychom si moc přáli, aby mu bylo vyhověno. Ale přichází smutná Abrahamova odpověď: „Všechno vědí, nic s nimi nepohne.“

Je z toho cesta ven? Do konce svého života se na to nepřestal zoufale ptát ani Heinrich Heine. Nakonec se vrátil a hledal odpověď u Boha:

*Nech ty svaté paraboly,
nech ty zbožné hypotheses -
luštit hled', co zatrapených
otázkách těch asi vězí.*

*Proč jen pod křížem a v bídě,
krví spravedlivý břede,
proč jen, blažen jsa a vítěz,
na koni si bídák jede?*

*Čí to vina je? To pán snad
nepostačí na své dílo?
Sám snad neplechu tu tropí?
Ach to hanebné by bylo.*

*Tak se ptáme napořádě,
až pak přijdou hubu těsnat
jedinou nám hrstí hlíny -
ale je to odpověď snad?*

A přece uprostřed všeho toho smutku a skepse svítí jasné světlo naděje. Ono podobenství není konec Lukášova spisu, ono především není koncem Ježíšova příběhu. Pán Bůh to s námi nevzdal. Poslal za námi toho, který

byl ukřižován, který vlastně prohrál ten souboj o život, který vedeme, toho, jehož kříž nás stále provokuje a bolí. Přichází za člověkem a ujišťte ho, že existuje skutečný život. Že má smysl se o něj pokoušet, protože nám v tom Pán Bůh pomůže. Přichází s jistotou, kterou našel žalmista v Božím domě. „Já však chci být ustavičně s tebou, uchopils mě za pravici, povedeš mě podle svého rozhodnutí a pak do slávy mě přijmeš. Koho bych měl na nebesích? A na zemi v nikom kromě tebe nemám zalíbení. Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl.“

Nemusíme se nechat nasadit na nalajnované koleje. Dostáváme sílu vnímat život, který je za branou, tak jako Lazar. Pán Bůh s námi pracuje, nevzdává to, pomáhá nám. I když my stále nerozumíme. Ve všem našem hledání víme o naději skutečného života. O naději, o které máme svědčit.

Amen.

Píseň: 559

Přímluvná modlitba:

Ohlášky:

Poslání: Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří: Nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé. Proto nebuďte nerozumní, ale hleďte pochopit, co je vůle Páně.

Ef. 5,15-17

Požehnání: A pokoj Boží, kterýž převyšuje všeliký rozum, hájiti bude srdcí vašich i smyslů vašich v Kristu Ježíši.

Fp.4,7

Píseň: 679